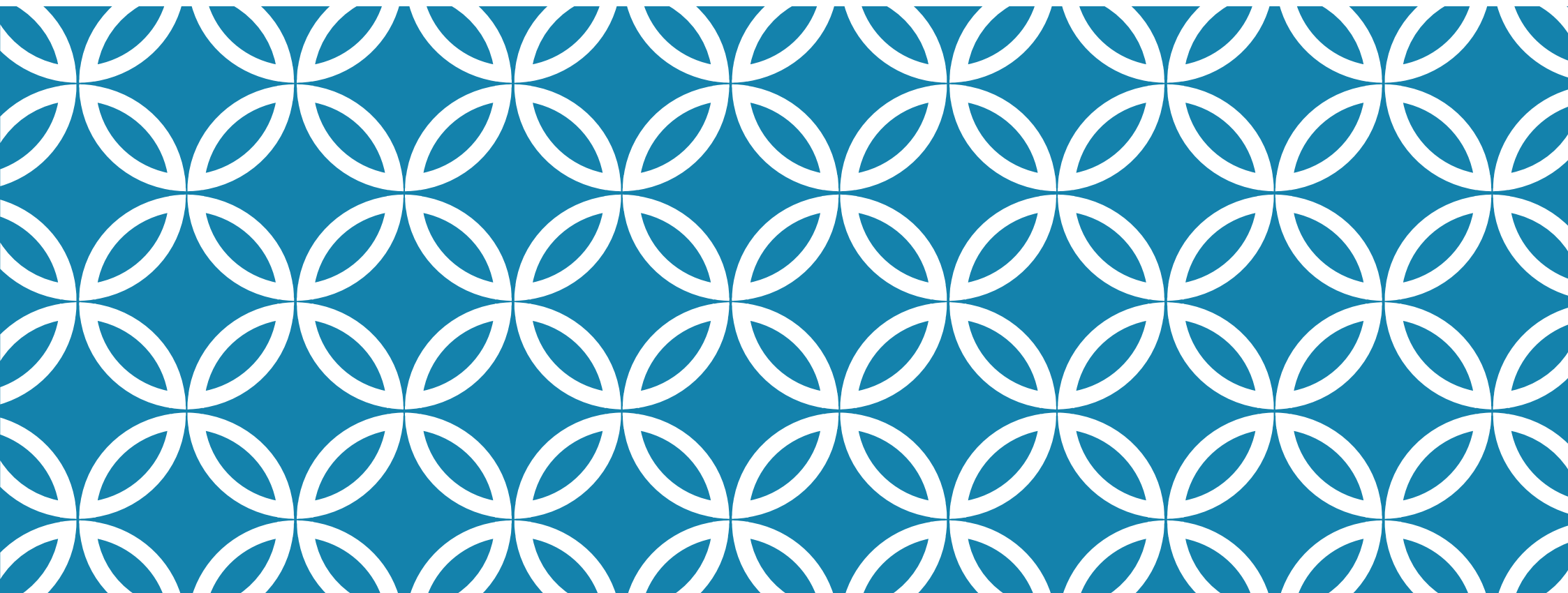
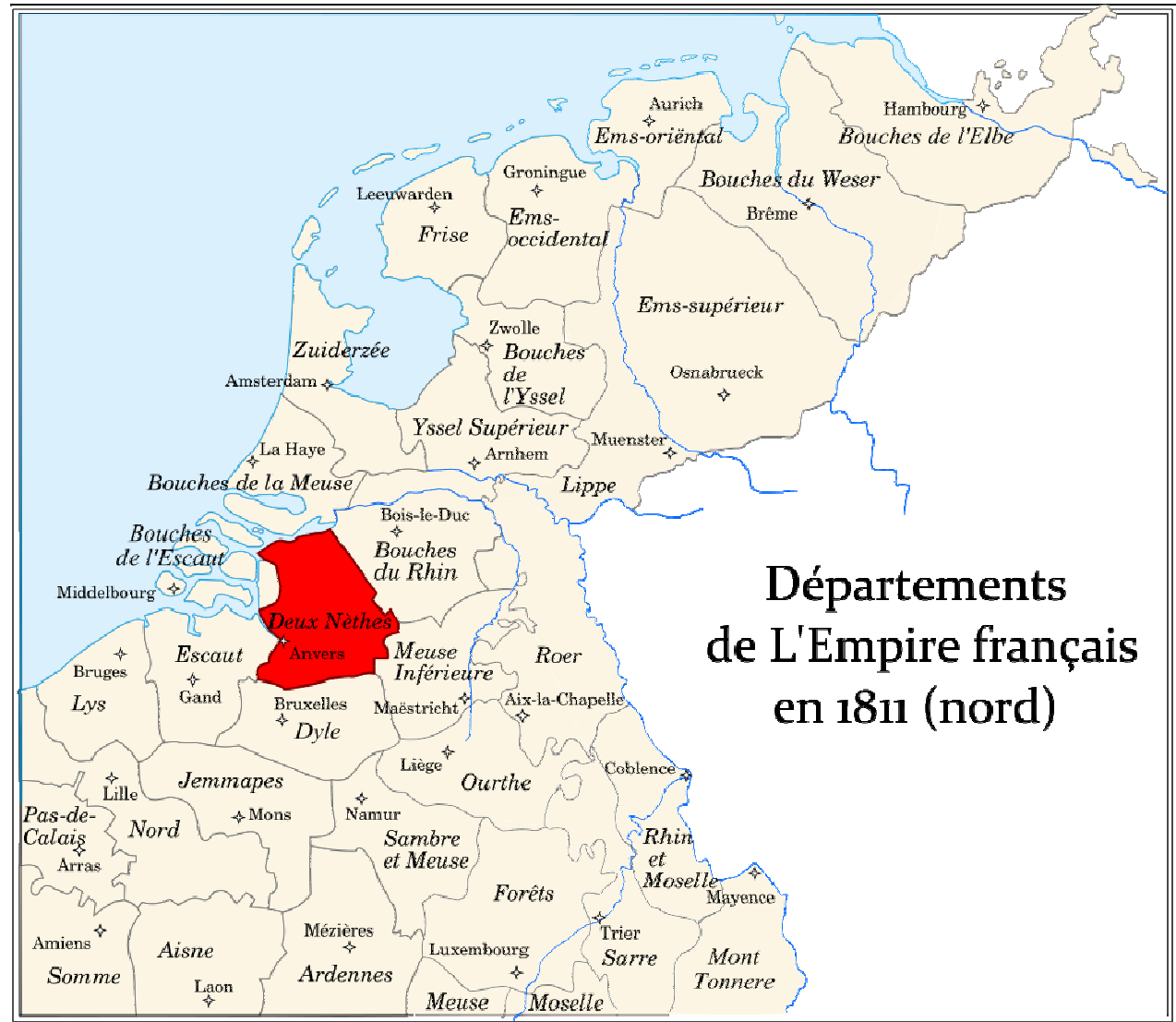

**VLAAMS-NEDERLANDSE SAMENWERKING
IN HET KADERRICHTLIJN WATER TIJDPERK
BESCHOUWINGEN VANUIT EEN BELEIDSANALYSE-PERSPECTIEF**

Dr. Ann Crabbé
Universiteit Antwerpen

NAPOLEON EN STROOMGEBIEDEN

Bron: "Departments of French Empire Nethes 1811" by Joostik - Eigen werk. Licensed under CC0 via Wikimedia Commons. See [this link](#).

FOCUS VAN DEZE BIJDRAGE

Nieuwe impulsen die de Kaderrichtlijn Water heeft gegeven aan grensoverschrijdende samenwerking,

- Niet op het niveau van de internationale Schelde- en Maascommissies
- Wel op het niveau van de bilaterale afstemming op bovenlokaal niveau

Leo Santbergen en Didier Soens (2010),
“Waterschappen, de blauwe motor voor
Vlaams-Nederlandse samenwerking”,
pp. 69-80

DE WERVENDE KRACHT VAN HET VERDRAG VAN HELSINKI

Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, Helsinki, 17-03-1992

- Oprichting grensoverschrijdende stroomgebiedcomités: betere afstemming van planvorming en werkzaamheden waterhuishouding.
- NVIWO als overkoepelend orgaan
- Veel enthousiasme, veel deelnemende actoren voor formuleren stroomgebiedvisies en gezamenlijke projecten
- Comités waren indirect gebonden aan de afspraken van de internationale commissies voor bescherming van Schelde en Maas

KADERRICHTLIJN WATER (2000)

- Werk op de schaal van internationale stroomgebieden en maak daar geïntegreerde plannen en doelstellingen voor.
- Informele praktijken krijgen een formele onderbouw.

Bron: European Commission DG Environment. Zie [deze link](#).

IMPLICATIES VAN DE KRW VOOR DE BOVENLOKALE SAMENWERKING?

- **Initieel** geen versterking van de bovenlokale samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen
 - De dynamiek en slagkracht van de gebiedscomités nam af
 - Buurlanden werden niet betrokken in inspraakprocedures voor ruimtelijke plannen/projecten met grensoverschrijdende impact
 - Er werden veel (KRW) beleidsplannen geschreven; tijd en opportuniteiten voor afstemming waren schaars
 - Aan Nederlandse zijde drong men aan op samenwerking, tevergeefs
 - De gebiedscomités en het NVIWO stierven een zachte dood

WEINIG ENTHOUSIASME VOOR DE KRW?

Integendeel, waterbeheerders waren blij met de KRW!

Maar de vernieuwende kracht van de KRW doorbrak niet een aantal klassieke barrières zoals:

- het soevereiniteitsbeginsel, waardoor grensoverschrijdende samenwerking afhankelijk is van de institutionele context en de politieke wil van de oeverstaten

FLUÏDE ORGANISATIE WATERBELEID IN VLAANDEREN

- Decreet Integraal Waterbeleid (2003) zorgde voor (1) een cascade aan beleidsplannen en (2) in 2006, formele oprichting van 11 bekkens en 52 waterschappen
- De aanpassing van het decreet in 2013: (1) er blijven maar twee 'hoofdplannen' over; (2) de waterschappen worden afgeschaft
- Proces van opheffing en opschaling van polders en wateringen
- Sinds juli 2014: gemeenten hebben de mogelijkheid om hun onbevaarbare waterlopen over te dragen aan de provinciebesturen
- In progress: herinschaling van onbevaarbare waterlopen ter actualisering van de Atlas van de Onbevaarbare Waterlopen

WIE IS HET AANSPREEKPUNT VOOR BOVENLOKALE SAMENWERKING?

- De strategische KRW-implementatie: VMM als centrale coördinerende spil
- Bovenlokale samenwerking tussen oeverstaten: informele acties nodig

GEBEURT ER IETS?

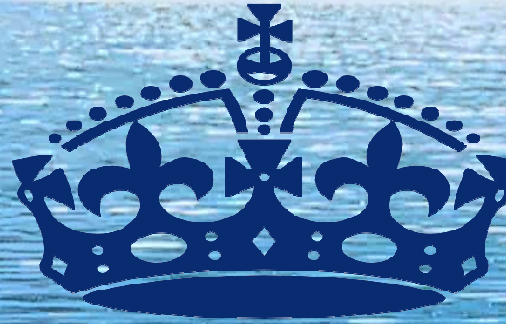
- Pilotproject in 2011 tussen VMM en waterschap Brabantse Delta, o.m. meten van de kwaliteit van het water en de natuurwaarden van waterlopen, bv. 't Merkske
- Samenwerkingsovereenkomst in 2008 tussen provincie Antwerpen en waterschap Brabantse Delta, over onderhoud van grenswaterlopen
- Samenwerkingscharter in 2015 tussen waterschappen Brabantse Delta en Dommel en provincie Antwerpen en VMM, o.m. over
 - Operationeel beheer van grensbeken en –rivieren
 - Uitwisseling van onderzoeksgegevens
 - Uitwisseling van afvoer- en peilgegevens
 - Muskusratbeschrijving
 - Verwittigen in geval van calamiteiten

KRITIEKE FAAL- EN SUCCESFACTOREN?

- Werken binnen formele kaders, maar vooral ook investeren in informele, flexibele, adaptieve netwerken
- Belangrijk daarbij:
 - Mandaat voor ambtenaren
 - Ervaring opbouwen, bv. in interreg-projecten
 - Interpersoonlijke verstandhouding
 - Een gemeenschappelijk belang identificeren; zoeken naar efficiëntiewinsten aan beide zijden
 - Politieke steun genereren
 - Successen op korte termijn

ENKELE REFLECTIES TOT SLOT

- Praktijkvoorbeelden illustreren dat samenwerking kan
- De Kaderrichtlijn Water biedt een sterk discursief kader en een alibi
- Succes van de samenwerking: in belangrijke mate afhankelijk van sociale dynamiek, politieke wil en concrete 'windows of opportunity'

KEEP CALM
AND
CARRY ON
MAKING GOOD
WATER MANAGEMENT ARRANGEMENTS